

Eltérő törvényi rendelkezés hiányában a pénzügyi gondnok nincs elzárva attól, hogy egy korábban elfogadott (nem vitatott) követelés vonatkozásában álláspontját megváltoztatva azt vitássá tegye. Ilyenkor erről, s a perindítás lehetőségéről – mint a vitatott igényként történő nyilvántartás feltételéről – a hitelezőt tájékoztatnia kell.

Alkalmazott jogszabályok: 1996. évi XXV. tv. (Har.)14.§ (2)-(3) bekezdés,15. §. (2) bekezdése

Györi Ítéltábla Apkf.IV.25.881/2011/2.szám

A megyei bíróság 2010. november 25.napján meghozott végzésével rendelte el az önkormányzattal szemben az adósságrendezési eljárást.

A hitelező az önkormányzattal 2009. május 28. napján kötött együttműködési megállapodásra alapítottn hitelezői igénybejelentéssel élt, melyet a pénzügyi gondnok 516.974,- Ft összegben 2011. február 8-án nyilvántartásba vett. Ezt követően a pénzügyi gondnok 2011. április 20-án arról tájékoztatta a hitelezőt, hogy E.Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2011. április 18. napján a helyi önkormányzatokról szóló 1990. LXV. törvény 23. §. (2) bekezdése alapján a Kulturális és Sport Bizottság 5/2010. (V.13.), illetve 6/2010. (V.13.) KSB határozatát felülvizsgálta és a kifogásolóval kötött támogatási szerződés felmondásáról határozott. Erre tekintettel a korábban nyilvántartásba vett 516.974,-Ft összegű, ifjúsági támogatás címén bejelentett követelés a hitelezői igények nyilvántartásából törlésre került, egyúttal az Adósságrendezési Bizottság döntése alapján 8.000.000,- Ft hitelezői igényt nyilvántartásba vett.

A hitelező a 2011. május 3-án előterjesztett kifogásában előadta, hogy a 2009. május 28-i együttműködési megállapodást 3. pontja szerint az Önkormányzat 25.000.000,- Ft összegű támogatás megítélésével ismerte el a hitelező beruházásait az Önkormányzat tulajdonát képező ingatlanokon. A támogatást három részletben (2009. július 31. napjáig 9.000.000,-Ft, 2010. július 31. napjáig 8.000.000,-Ft, 2011. július 31. napjáig 8.000.000,- Ft) vállalta folyósítani, feltételtől függetlenül. Az önkormányzat csak az első 9.000.000,- Ft-ot teljesítette, az ellene indult adósságrendezési eljárásra tekintettel az 1996. évi XXV. tv. (Har.) 11.§-a alapján a fennmaradó tartozás lejárttá vált, ennek ellenére a pénzügyi gondnok- hosszas egyeztetést követően - csak 8.000.000,-Ft hitelezői igényt vett nyilvántartásba, a további 8.000.000,- Ft nyilvántartásba vételét minden indok nélkül megtagadta.

A hitelező kifogásában a Har. 14.§ (3) bekezdésére alapítottn sérelmezte a már nyilvántartásba vett 516.974,-Ft összegű hitelezői igény törlését, valamint azt, hogy az

általában bejelentett hitelezői igény nem teljes körűen került elfogadásra a pénzügyi gondnok részéről. Kérte, hogy a bíróság kötelezze a pénzügyi gondnokot összesen 16.516.974,- Ft lejárt tőkekövetelés valamint 314.137,- Ft késedelmi kamatkövetelés nyilvántartásba vételére azzal, hogy a késedelmi kamat összege jelenleg még pontosan nem kalkulálható, figyelemmel arra, hogy az a Har. 11.§ (2) bekezdésére a vagyonfelosztási javaslat elkészültéig érvényesíthető.

A pénzügyi gondnok észrevételében előadta, hogy a hitelező bejelentett igényét felülvizsgálta és a 16.000.000,-Ft és járulékai erejéig bejelentett hitelezői igényt nyilvántartásba veszi. A törölt 516.974,- ft összegű hitelezői igénnyel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az – a követelés alapjául szolgáló szerződés tartalma szerint - a Ptk. 593-596. §-aiba foglalt közérdekű célra történő kötelezettségvállalásnak minősül. Álláspontja szerint a kifogásolóval közölt önkormányzati határozatok a Ptk. 595. §-a szerinti visszavonásnak tekintendők. Előadta, hogy a Har. 14.§-a lehetővé teszi az ingyenes, vagy feltűnő aránytalansággal kötött ügyletek megtámadását. Hangsúlyozta, hogy nincs eljárási lehetőség a kifogás elbírálására, tekintettel arra, hogy a Har. 15. §. (2) bekezdése alapján a nyilvántartásba nem vett hitelezői igények vonatkozásában a hitelező igényét az általános hatáskörrel rendelkező bíróság előtt per útján érvényesítheti.

A hitelező a pénzügyi gondnok észrevételét követően kifogását csak a korábban nyilvántartásba vett majd utólag törölt 516.974,- Ft vonatkozásában tartotta fenn. Hangsúlyozta, hogy a „clausula rebus sic stantibus” elve a jelen esetben nem alkalmazható, mert az önkormányzat a csatolt, 2010. november 24-i támogatási szerződésben vállalta az 516.974,- Ft folyósítását, ekként a szerződéskötés napja mindössze egy nappal előzte meg az adósságrendezési eljárás megindítását. Nincs tehát olyan körülményváltozás, amelyre a pénzügyi gondnok eredménnyel hivatkozhatna, hiszen az önkormányzat adósságrendezési eljárással fenyegető gazdasági helyzete nyilvánvalóan ismert volt az eljárás kezdő időpontja előtti napon. Álláspontja szerint a támogatási szerződés felmondására sem a Ptk., sem a szerződés rendelkezései nem adnak lehetőséget, így a pénzügyi gondnok eljárása túl azon, hogy eljárásjogi okokból elfogadhatatlan, anyagi jogilag is megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság 85-VII. sorszám alatti, 2011. június 10-én kelt végzésében a kifogásnak helyt adva kötelezte a pénzügyi gondnokot, hogy a hitelező korábban nyilvántartásba vett 516.974,-Ft összegű hitelezői igényét a nyilvántartásba vezesse vissza és a továbbiakban a kifogásolót ezen hitelezői igény vonatkozásában, mint elismert követeléssel rendelkező hitelezőt tartsa nyilvántartásban.

Végzésének indokolásában kifejtette, hogy a Har. nem ad lehetőséget arra, hogy a pénzügyi gondnok a hitelezői igény nyilvántartásba vételét követően a nyilvántartásba vett hitelezői igényeket újra megvizsgálja, és azok elutasításáról rendelkezzen. Rámutatott, hogy a pénzügyi gondnok eljárása analógiát mutat a felszámoló eljárásával és ez utóbbit illetően a Cstv. ugyan nem ad lehetőséget *expressis verbis* a már bejelentett hitelezői igények felülvizsgálatára, a bírói gyakorlat azonban azt a

felszámolási eljárások során lehetővé teszi, ugyanakkor a Har. tv-ben meghatározott rendkívül rövid határidők nem teszik lehetővé, hogy a pénzügyi gondnokot is megillessen a már nyilvántartásba vett hitelezői igények felülbírálatának joga. A megyei bíróság kifejtette, hogy a pénzügyi gondnok hitelezői igény elutasítására vonatkozó intézkedése kifogással nem támadható, azonban a jelen eljárásban a kifogás tárgya nem a hitelezői igény elutasítása, hanem a már nyilvántartásba vett hitelezői igény nyilvántartásból való törlése volt. Ez pedig az elsőfokú bíróság szerint a Har. 14. §. (3) bekezdése alapján kifogás útján támadható.

Az elsőfokú végzés ellen a pénzügyi gondnok terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását és a kifogás elutasítását kérte. Megismételte azt az elsőfokú eljárás során is ismertetett álláspontját. Utalt arra, hogy a Har. megtámadhatóvá, visszakövetelhetővé teszi az ingyenes, vagy feltűnő értékaránytalansággal kötött ügyletek alapján járó szolgáltatást. Álláspontja szerint a támogatási szerződés módosítása, vagy megszüntetése a képviselő-testület döntése alapján történt. E jogkörében a képviselő-testület nem korlátozható, ebből következően pedig a törvény kifejezett rendelkezésének hiányában sem lehet kizárni az igények módosításának lehetőségét. Fenntartotta, hogy a hitelezői igény törlésével kapcsolatos intézkedés kifogás útján nem támadható.

A hitelező észrevételében az elsőfokú végzés helybenhagyását kérte. Megismételte azt az álláspontját, hogy a Har. nem ad lehetőséget a már nyilvántartásba vett hitelezői igény törlésére. Hangsúlyozta, hogy a Har. 3.§ (2) bekezdése mögöttes jogszabályként csak a Pp-t hivatkozva meg, az 1991. évi XLIX törvényt (Cstv.) nem. A Har.15.§-a szoros határidőkhöz kötött folyamatot rendez, ebből következően a bejelentett hitelezői igényt a pénzügyi gondnok csak a Har. 15.§ (2) bekezdése szerinti határidőn belül vitathatja. Fenntartotta, hogy a „clausula rebus sic stantibus”-ra való hivatkozás a jelen eljárásban nem foghat helyt.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos:

Az elsőfokú bíróság által is hivatkozott Har. 15. §. (2) bekezdés szerint, amennyiben a pénzügyi gondnok a hitelező bírósági (hatósági) határozattal még el nem bírált követelését vitatja, azt a hitelező az általános hatáskörű bíróság előtt az elutasítás kézhezvételtől számított 15 napon belül indított eljárásban érvényesítheti, erről a pénzügyi gondnokot – a keresetlevél (fizetési meghagyás) benyújtásával egyidejűleg – tájékoztatja. Folyamatban lévő bírósági eljárás esetén az igény bejelentésével egyidejűleg a hitelezőnek csatolnia kell az ezt igazoló okiratot is. A Har. 15. §. (1) bekezdés alapján a pénzügyi gondnok a 10. §. (2) bekezdés e.) pontjában meghatározott határidőben jelentkező hitelezőket nyilvántartásba veszi, követeléseiket megvizsgálja, majd a bejelentésre nyitva álló határidő lejártát követő 15 napon belül tájékoztatja őket arról, hogy követeléseiket, illetve ezek biztosítékait elfogadja-e.

Kétségtelen, hogy a Har. nem rendelkezik a már nyilvántartásba vett hitelezői igények felülvizsgálatáról, mint ahogy nem tartalmaz ilyen rendelkezést az analógia útján - és

nem a Har. 3.§ (2) bekezdése alapján - alkalmazható 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) sem.

Az elsőfokú bíróság helytállóan utalt ugyanakkor arra, hogy a felszámolási eljárások során a bírói gyakorlat lehetővé tette a felszámolók részére azt, hogy a már bejelentett és nyilvántartásba vett hitelezői igényeket felülvizsgálják. Kétségtelen, hogy a Har.tv. a felszámolási eljárásban meghatározott határidőkhöz képest rövidebb határidőket tartalmaz, ez azonban az ítéletábra álláspontja szerint nem jelentheti azt, hogy a pénzügyi gondnoknak változatlanul hitelezői igényként kellene nyilvántartásban tartania olyan követeléseket, amelyek fennállta nem igazolt.

A Har. 15. §-ából következően a pénzügyi gondnok vagy elfogadja a hitelező követelését és azt nem vitatottként veszi nyilvántartásba, vagy a hitelező igazolja, hogy a követelés érvényesítése érdekében pert indított, ebben az esetben e követelés vitatottként kerül nyilvántartásba vételre. Eltérő törvényi rendelkezés hiányában a pénzügyi gondnok nincs elzárva attól, hogy a korábban peres úton nem érvényesített követelések vonatkozásában álláspontját megváltoztassa. Ellenkező jogértelmezés oda vezetne, hogy adott esetben egy időközben lehetetlenült követelés annak ellenére változatlanul szerepelne a nyilvántartásban, hogy az a hitelezőt már nem illeti meg. Tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a pénzügyi gondnoknak nem volt törvényes lehetősége a már bejelentett hitelezői igények felülvizsgálatára.

Amennyiben a pénzügyi gondnok úgy ítéli meg, hogy a korábban nyilvántartásba vett hitelezői igény vitatottá vált – ennek indokától, anyagi jogi megalapozottságától függetlenül - , úgy fel kell hívnia a hitelezőt arra az igény törlésével egyidejűleg, hogy a követelés érvényesítése iránti perindítást igazolja a Har. 15. §. (2) bekezdése szerinti 15 napos határidőn belül. A határidő ebben az esetben a korábban már nyilvántartásba vett hitelezői igény törléséről szóló értesítés kézhezvételétől számítandó. Amennyiben a követelés érvényesítése iránt a korábban nyilvántartott hitelező pert indít, úgy a követelést a pénzügyi gondnoknak ismételten, most már vitatott követelésként kell nyilvántartásba vennie.

A pénzügyi gondnoknak ez az eljárása azonban a Har. 15. §-a alá tartozik, ebből következően pedig a Har. 14. §. (3) bekezdése folytán kifogás útján nem támadható.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság végzését a Har. 3. §. (2) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 259. §. és Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a kifogást elutasította.